

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

(назва, факультету)

КАФЕДРА підприємництва та торгівлі

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з навчально-виховної роботи

Віталій БОЯРЧУК

“ _____ ” _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТА ЕФЕКТИВНІСТЮ
БІЗНЕСУ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність **076 Підприємництво та торгівля**
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

Львів 2024

Робоча програма **УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТА ЕФЕКТИВНІСТЮ БІЗНЕСУ**

(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів вищої освіти *ОС Магістр*

спеціальності **076 Підприємництво та торгівля**

Розробники: **д.е.н., професор Губені Ю.Е., к.е.н., доцент Зеліско Н.Б.**

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри *підприємництва та торгівлі*

Протокол від “28” серпня 2024 року № 2

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

(підпис)

(Юрій Губені)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії (ради) факультету управління, економіки та права ЛНУП

Протокол від “29” серпня 2024 року № 1

Голова методичної комісії к.е.н., доцент

(підпис)

(Володимир КОВАЛІВ)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»	Обов'язкова	
Курсова робота	Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Семестр			
2-й		2-й	
Загальна кількість годин - 150	Освітній ступінь «Магістр»	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 1 – лекція 2 - практичні		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		32 год.	
		Самостійна робота	
		72 год.	
	Вид контролю: <i>екзамен, курсова робота</i>		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
 для денної форми навчання – 48/102 (47,1%)
 для заочної форми навчання – 26/124 (21,0 %)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» є формування у студентів теоретичного знання та практичних навиків щодо управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» є:

- урахувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності;
- формувати й обробляти необхідну інформаційну базу щодо особливостей діяльності об'єднань підприємств;
- вивчення теорії, вітчизняного і світового досвіду оцінювання та управління конкурентоспроможністю підприємств.

Вивчення дисципліни «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» повинно забезпечувати вирішення двох взаємопов'язаних проблем: пізнання теоретичних основ управління конкурентоспроможністю підприємства та набуття практичних навиків щодо їх ефективного застосування в умовах ринкової економіки.

У результаті навчання здобувач **набуде таких компетентностей:**

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.

СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва та торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.

ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ

ДИСЦИПЛІНА Тема 1. Сучасні теорії конкуренції

1. Конкуренція: сутність і види, методи конкурентної боротьби.
2. Підходи до формулювання конкуренції.
3. Класифікація конкуренції та її форми.
4. Зв'язок конкуренції і монополії.

Тема 2. Державне регулювання конкуренції

1. Правові засади державного регулювання конкуренції.
2. Принципи державної політики в сфері регулювання конкуренції.
3. Антимонопольна політика.

Участь держави у виробництві і реалізації продукції.

Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства

1. Поняття конкурентного середовища та його складові.
2. Показники оцінки інтенсивності конкуренції.
3. Діагностика діяльності конкурентів.
4. Прикладні моделі оцінювання конкурентоспроможності підприємства та його складових.

Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових

1. Сутність та рівні конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
2. Діагностика конкурентних сил.
3. Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
4. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємства

1. Сутність та співвідношення понять “ринкові чинники успіху”, “ключові компетенції”, “конкурентні переваги”.
2. Властивості конкурентних переваг.

3. Сфери формування та реалізації конкурентних переваг.
4. Види та джерела формування конкурентних переваг.

Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства

1. Ознаки, проблеми та побудова системи забезпечення конкурентоспроможності.
2. Зміст зовнішнього середовища, цільової, керованої підсистеми та підсистеми забезпечення системи.
3. Концепція «стратегічних зон господарювання» та її застосування при забезпеченні конкурентних переваг підприємства.
4. Формування та реалізація інвестиційної стратегії забезпечення конкурентних переваг підприємства.

Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства

1. Методи виміру ступеню задоволення споживача.
2. Взаємозв'язок споживчої цінності, ціни і конкурентоспроможності товару.
3. Життєвий цикл конкурентної переваги.
4. Підходи до системи забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

Тема 8. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції

1. Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності товару.
2. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції.
3. Якість товару - основний важіль забезпечення його конкурентоспроможності
4. Основні підходи до управління конкурентоспроможністю товару.

Тема 9. Управління конкурентоспроможністю підприємства

1. Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства
2. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства.
3. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства.
4. Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес - організацій різних типів.

Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства

1. Соціальна відповідальність підприємства, їхня національна специфіка, вигоди від неї для суспільства і для підприємства.
2. Можливості перетворення соціальної відповідальності на інструмент управління конкурентоспроможністю підприємства.
3. Система заходів з підвищення рівня соціальної відповідальності та конкурентоспроможності підприємства.
4. Інструменти забезпечення соціальної відповідальності та конкурентоспроможності підприємства.

Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності

1. Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства.
2. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності.
3. Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни.

Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства

1. Сучасні моделі управління конкурентоспроможністю підприємства.
2. Методи оцінки ефективності управління конкурентоспроможністю підприємства.
3. Типізація міжнародних конкурентних стратегій.
4. Методика розробки та оцінювання стратегії міжнародної конкурентоспроможності.
5. Конкурентоспроможність в умовах глобалізації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						заочна форма навчання					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	лаб	інд.	с.р.		л	сем	лаб	інд.	с.р..
Тема 1. Сучасні теорії конкуренції	6	1	2			3	6	1	1			4
Тема 2. Державне регулювання конкуренції	6	1	2			3	6	1	1			4
Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства.	9	2	4			3	9	1	1			7
Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових	7	1	2			4	7	1	1			5
Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємства.	7	1	2			4	7	1	2			4
Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	7	1	2			4	7	1	1			5
Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства	7	1	2			4	7	1	1			5
Тема 8. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції	7	1	2			4	7	1	1			5
Тема 9. Управління конкурентоспроможністю підприємства	10	2	4			4	10	1	1			8
Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	6	1	2			3	6	1	1			4
Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	9	2	4			3	9	1	2			6
Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства.	9	2	4			3	9	1	1			7
Курсова робота	30					30	30					30
Екзамен	30					30	30					30
Разом	150	16	32			102	150	12	14			124

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сучасні теорії конкуренції	2	1
2	Тема 2. Державне регулювання конкуренції	2	1
3	Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства.	4	1
4	Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових	2	1
5	Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємства.	2	2
6	Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	2	1
7	Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства	2	1
8	Тема 8. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції	2	1
9	Тема 9. Управління конкурентоспроможністю підприємства	4	1
10	Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	2	1
11	Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	4	2
12	Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства.	4	1
	Разом	32	14

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сучасні теорії конкуренції	3	4
2	Тема 2. Державне регулювання конкуренції	3	4
3	Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства.	3	7
4	Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових	4	5
5	Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємства.	4	4
6	Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	4	5
7	Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства	4	5
8	Тема 8. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції	4	5
9	Тема 9. Управління конкурентоспроможністю підприємства	4	8
10	Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	3	4
11	Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	3	6
12	Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства.	3	7

6. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу, котрий сприяє активізації засвоєння знань, умінь та навичок, є ефективним засобом опанування навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час.

Мета самостійної роботи полягає у сприянні засвоєнню навчальної програми дисципліни «конкурентоспроможність підприємства» в повному обсязі, формуванні самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої – в умінні планувати, систематизувати та контролювати власну перспективну та повсякденну діяльність.

Завданням самостійної роботи є засвоєння комплексу знань, умінь і навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх практичне застосування при виконанні творчих індивідуальних завдань і робіт, а також виявлення недоліків та упущень у системі знань.

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «конкурентоспроможність підприємства»: навчальними та методичними посібниками, методичними матеріалами для самостійної роботи, конспектом лекцій тощо.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» організовується з дотриманням таких вимог:

- обґрунтування необхідності завдань загалом, а також конкретного завдання зокрема;
- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- надання можливості студентам виконувати творчі роботи, що відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань, при цьому не обмежуючи їх виконанням стандартних завдань;
- підтримання постійного зворотного зв'язку зі студентами у процесі виконання самостійної роботи.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання, кількість балів, які можна отримати за виконання завдань, визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни (розділ «Самостійна робота студентів»).

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Курсова робота з навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» виконується відповідно до навчального плану та є одним із видів самостійної науково-практичної роботи, що характеризує рівень теоретичної підготовки та практичних навичок здобувача вищої освіти, його наукову ерудицію і глибину професійних знань.

Мета виконання курсової роботи:

- 1) закріпити та поглибити теоретичні знання, набуті студентами у процесі вивчення дисципліни «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу»;
- 2) розвинути у студентів навички самостійної роботи зі спеціальною літературою, довідниками, джерелами статистичної інформації тощо;
- 3) виробити вміння узагальнювати теоретичні матеріали, самостійно формулювати висновки;
- 4) прищепити навички розробки пропозицій, обґрунтування та обстоювання власної точки зору з проблем, що досліджуються, виробити вміння застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні конкретних практичних завдань.

Написання курсової роботи має сприяти більш глибокому засвоєнню здобувачами вищої освіти програмних питань курсу. Це вимагає від них самостійного поглибленого вивчення не лише навчальної, але й спеціальної літератури, монографій, статей, що друкуються у періодичних виданнях, наукових збірниках тощо.

Курсова робота має містити елементи наукового пошуку, спрямованого на більш ефективне вирішення питань, які вивчаються. Для цього потрібно здійснити збір та провести порівняльний аналіз інформації з різних літературних джерел, відшукати та опрацювати відповідні статистичні матеріали, узагальнити ці вихідні дані та сформулювати власні висновки й пропозиції.

Здобувачі вищої освіти виконують курсову роботу на основі ретельного вивчення та узагальнення теоретичних положень з відповідних літературних джерел, а також використання фактичних даних, наведених у статистичних щорічниках, науковій літературі, періодичних виданнях.

8. ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тематика курсових робіт пропонується керівником, проте студенти можуть запропонувати власні теми курсових робіт, дослідження яких для них є цікавим. Але за даних умов запропонована тема має відповідати навчальній дисципліні, тобто безпосередньо стосуватись управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу.

9. ОРІЄНТОВНИЙ РЕГЛАМЕНТ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Етап	Зміст виконуваних робіт	Рекомендовані терміни виконання робіт
Вибір і затвердження теми курсової роботи	Студент ознайомлюється з рекомендованою тематикою робіт і вибирає конкретну тему, після чого обговорює і затверджує її з науковим керівником	Впродовж 1-2-х тижнів семестру
Складання і затвердження плану курсової роботи	Студент ознайомлюється з літературними джерелами щодо обраної проблеми, складає перший варіант плану роботи та подає його науковому керівникові для затвердження	Впродовж 3-го тижня семестру
Добір та вивчення літератури. Здійснення дослідження	Складання бібліографії, поглиблене вивчення підбраної літератури. Класифікація, систематизація та опрацювання відповідно до послідовності пунктів плану курсової роботи зібраного матеріалу; у разі необхідності підбирається додаткова інформація. Формулювання власних висновків по суті обраної проблеми дослідження. Вирішення на консультаціях з науковим керівником питань, які виникають під час виконання дослідження, з подальшим коригуванням отриманих результатів	Починаючи з 4 тижня семестру, але не пізніше 1-го місяця до закінчення навчального семестру
Написання та оформлення роботи	Підготовка письмового варіанта тексту, оформлення курсової роботи згідно із вимогами, подання остаточно відкоригованого варіанта курсової роботи на перевірку	Робота має бути подана на перевірку не пізніше як за 4 тижні до закінчення навчального семестру
Підготовка до захисту і захист курсової роботи	Ознайомлення із відзивом наукового керівника на курсову роботу. Підготовка до захисту та захист результатів дослідження	Не пізніше як за 2 тижня до закінчення семестру

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Критерії оцінювання	Шкала оцінювання					
	Незадовільно	Задовільно		Добре		Відмінно
	FХ (до 59 балів)	Е (60-63)	Д (64-74)	С (75-81)	В (82-89)	А (90-100)
Виконано роботу за планом (до 20 балів)	+	+	+	+	+	+
Правильне оформлення роботи відповідно до стандартів (до 5 балів)	+	+	+	+	+	+
Науковість стилю викладання (до 5 балів)	+	+	+	+	+	+
Прореферовано літературні джерела (до 2 балів)	+	+	+	+	+	+
Власне оцінювання літературних джерел (до 3 балів)	-	-	-	+	+	+
Проаналізовано інформаційні та статистичні джерела (до 2 балів)	+	+	+	+	+	+
Проаналізовано дані підприємства (до 3 балів)	-	+	+	+	+	+
Проведено комплексне дослідження (до 3 балів)	-	-	-	+	+	+
Використано сучасні методи дослідження (до 5 балів)	-	-	-	-	-	+
Сформовані: висновки (до 3 балів)	-	+	+	+	+	+
Пропозиції (до 3 балів)	-	-	-	+	+	+
Обґрунтовано: висновки (до 3 балів)	-	-	-	+	+	+
Пропозиції (до 3 балів)	-	-	-	+	+	+
Захист роботи (до 40 балів)	-	+	+	+	+	+

Тему курсової роботи здобувачі вищої освіти вибирають самостійно із запропонованого переліку тем. У випадку, якщо студентом не вибрано теми роботи, тема вибирається керівником.

Уточнення чи зміна теми курсової роботи допускається лише з дозволу керівника і за аргументованих студентом причин внесення змін.

Після обговорення підсумків захисту на закритому засіданні комісії здійснюється остаточне оцінювання рівня виконання, презентації та захисту курсової роботи за 100-бальною шкалою, що враховує, по-перше, попереднє оцінювання якості курсової роботи науковим керівником (в межах 0–60 балів), по-друге, оцінювання захисту курсової роботи (в межах 0–40 балів).

11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

При виконанні курсового завдання здобувач вищої освіти має дотримуватися принципів доброчесності, бути старанним та виконувати завдання в попередньо визначені терміни. В курсовій

роботі важливо щоб здобувач вищої освіти самостійно обґрунтував свої судження, узагальнення та практичні рекомендації, аргументував усе це достатнім фактичним матеріалом. Наукові праці здобувачів перевіряють на наявність запозичень текстів. Процедура сприяння академічній доброчесності серед здобувачів вищої освіти визначається Положенням про академічну доброчесність у ЛНУП (<http://surl.li/hssxdh>).

Для перевірки користуються загальнодоступними сервісами (EtxtАнтиплагіат, Advego тощо) та спеціалізованим сервісом Strikeplagiarism від «Plagiat.pl» (<http://surl.li/fzskpn>)

12. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО, МОДУЛЬНОГО, ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Організація поточного, модульного та підсумкового контролю знань має таку структуру:

1. Система оцінювання знань з дисципліни за 100-бальною шкалою.
2. Критерії оцінювання знань (стисла характеристика обсягу і якості знань, умінь і навичок, які дозволяють студенту отримати певну кількість балів відповідно до 100-бальної шкали оцінювання ЛНУП).
3. Зразки типових завдань (тести) поточного, модульного контролю.
4. Перелік питань, що виносяться на іспит.
5. Зразок екзаменаційного білету.

Система оцінювання знань

Основна форма поточного і підсумкового контролю по кожному модулю – тестування, виконання індивідуальних робіт.

Контроль знань з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» складається з двох блоків планових заходів:

- 1) поточний контроль знань студентів;
- 2) підсумковий контроль знань студентів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Таблиця 8.1.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
36-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-35	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Порядок оцінювання знань студентів за результатами вивчення дисципліни. Бали за результатами поточного контролю в сумі та за доданками, а також за результатами оцінювання письмової екзаменаційної роботи виставляються числом, кратним «5». Загальна підсумкова оцінка (в балах) складається із суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на іспит. На іспиті студент повинен набрати не менше 30 балів.

Критерії оцінювання знань

Поточний контроль студентів проводиться з метою перевірки засвоєння студентами основних положень лекційного матеріалу. Він здійснюється на заняттях, шляхом опитування, тестування, виконання студентами практичних завдань, розглядання виробничих ситуацій, індивідуальних завдань, оцінки якості відповідей на контрольні запитання. По закінченню тематичних модулів проводяться контрольне тестування за змістом модулів.

Оцінювання студентів відбувається за бальною системою:

- *самостійно-контрольне завдання* – до 10 балів;
- *виконання творчої роботи* – до 20 балів
- *контрольне тестування:*

поточне – до 5 балів,

підсумкове за заліковий модуль - до 10 балів

Крім того, за кожний заліковий модуль студент має можливість отримати додаткові заохочувальні бали від викладача за організаційно-навчальну роботу студента в аудиторії, а саме:

- *за присутність на заняттях* – 1 бал;
- *активну участь у проведенні групового заняття* – 1 бал;
- *доопрацювання лекційного матеріалу в конспекті* – 1 бал;
- *творче ставлення до вивчення теми заняття* – до 2 балів;

Контроль після кожного модуля включає в себе оцінювання фіксованої частини матеріалу, яку студент засвоїв на момент контролю за відповідним модулем. Метою підсумкового контролю є перевірка системного бачення, рівня сформованості знань, навичок, засвоєння всього курсу в цілому.

Підсумковий контроль – здійснюється за рахунок аналізу результатів модульних контролів студентів за темами залікових модулів 1, 2 у вигляді екзамену. Відповідність набраних балів та оцінкам (за стобальною системою) згідно бальній шкалі рейтингової оцінки.

Підсумковий контроль знань з дисципліни проводиться як письмовий іспит за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання та тестові завдання.

Відповідь на кожне з питань білету оцінюється в:

30 балів – якщо відповідь студента містить повне, розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу:

- виявляє при цьому високі знання студентом усієї програми навчальної дисципліни, його вміння користуватися різноманітними методами наукового аналізу суспільних і правових явищ, виявляти їх характерні риси та особливості;

- відображає чітко знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку і взаємодії, правильне формулювання відповідних тлумачень;

- свідчить про знання назв і змісту передбачених програмою нормативно-правових актів (для найважливіших – необхідно знати рік їх прийняття);

- містить аналіз змістовного матеріалу, порівняння різних поглядів на певну проблему, самостійні висновки студента, формулювання та аргументацію його точки зору;

- містить, поряд із теоретичним матеріалом, фактичні дані (статистичні, результати судової практики і т. ін.), їх оцінку та порівняння;

- логічно і граматично правильно викладена;

10-20 балів – якщо студент дав відповідь на поставлене запитання, однак вона має хоча б один з таких недоліків:

- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;

- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв і змісту нормативно-правових актів, нечіткі характеристики відповідних явищ;

- не є аргументованою: не містить посилань на нормативно-правові акти (у разі необхідності), інші джерела, аналізу відповідних теорій, концепцій, наукових течій і т. ін.; недостатньо використано дані юридичної практики, інший фактичний і статистичний матеріал;

- свідчить про наявність прогалин у знаннях студента;

- викладена з порушенням логіки подання матеріалу, містить багато граматичних, грубих

стилістичних помилок і виправлень;

0 балів – якщо студент не відповів на поставлене запитання:

- відповідь є неправильною, не розкриває сутності питання;
- при відповіді допущено грубі змістовні помилки, що свідчать про відсутність знань у студента;
- їх безсистемність та поверховість, не вміння сформулювати думку та викласти її, незнання основних положень навчальної дисципліни.

Результат письмового іспиту складається із суми балів, одержаних за всі питання. У тому разі, коли відповіді студента оцінено менше ніж у 30 балів, він отримує незадовільну оцінку (тобто 0 балів). Загальне підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі (в діапазоні від 0 до 40 балів) та результатів письмового іспиту (не менше 30 і не більше 60 балів) за 100-бальною системою з подальшим переведенням у традиційну систему за 4-бальною шкалою та шкалою ECTS для фіксації оцінки у нормативних документах.

13. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Брендинг як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства
2. Використання маркетингових інструментів для підвищення конкурентоспроможності підприємства
3. Виробничий менеджмент як напрям підвищення ефективності агробізнесу
4. Виробничий потенціал підприємства як основа його конкурентоспроможності
5. Внутрішнє середовище підприємства як базовий чинник забезпечення конкурентоспроможності
6. Внутрішній контроль як елемент управління конкурентним середовищем підприємств
7. Діагностика економічної ефективності діяльності підприємства
8. Діагностика конкурентного потенціалу підприємства
9. Економічна безпека аграрного бізнесу у контексті конкурентоспроможності
10. Економічний потенціал підприємства як фактор його конкурентоспроможності
11. Забезпечення конкурентоспроможності малих та середніх підприємств
12. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств в конкурентному середовищі
13. Інвестиційна привабливість підприємства як основа його конкурентоспроможності
14. Інноваційна діяльність – основа підвищення конкурентоспроможності підприємства
15. Інноваційні стратегії в підвищенні конкурентоспроможності підприємства
16. Інформаційно-інтелектуальне забезпечення діяльності підприємства в конкурентних умовах
17. Кластерні стратегії підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств
18. Логістика як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства
19. Матричні методи оцінки конкурентоспроможності у підприємстві
20. Організація та ефективність виробничо-збутової діяльності підприємства
21. Особливості аналізу зовнішніх факторів конкурентоспроможності підприємства
22. Перспективи розвитку зовнішньої торгівлі агропромисловою продукцією України в умовах євроінтеграції і глобальних викликів
23. Прибутковість діяльності підприємства як показник його конкурентоспроможності
24. Рекламна діяльність підприємства та шляхи її покращення
25. Роль інтелектуальної власності в забезпеченні конкурентоспроможності підприємства
26. Соціальна відповідальність в системі чинників конкурентоспроможності підприємства
27. Тенденції розвитку управління підприємствами в сучасних економічних умовах
28. Удосконалення механізму управління товарообігом у контексті конкурентоспроможності
29. Удосконалення проектування організаційної структури підприємства як чинника його конкурентоспроможності
30. Управління витратами сільськогосподарських підприємств
- Управління ефективністю збутового потенціалу сільськогосподарських підприємств Львівської області
31. Управління закупівельною діяльністю та оцінка її ефективності у

сільськогосподарських підприємствах

32. Управління інноваційним розвитком підприємства в умовах конкуренції
33. Управління кадровим потенціалом у контексті підвищення конкурентоспроможності
34. Управління конкурентоспроможністю агротуристичного підприємництва та його ефективність
35. Управління конкурентоспроможністю та ефективністю аграрного бізнесу
36. Управління конкурентоспроможністю товару та шляхи її підвищення
37. Управління ризиками як перспективний напрям підвищення ефективності бізнесу
38. Управління товарною політикою підприємства роздрібною торгівлі
39. Фінансова стійкість в системі чинників конкурентоспроможності підприємства
40. Формування фінансових результатів від реалізації продукції у сільськогосподарських підприємствах як інструмент управління конкурентоспроможністю
41. Цінова конкуренція: переваги та ризики

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Борисенко З.М. Основи конкурентної політики: Підручник. К.: Так-сон, 2014. 704 с.
2. Шаповал М.І. Менеджмент якості: підручник. К.: Т-во «Знання», КОО, 2016. 475 с.
3. Шевченко Л.С. Конкурентне управління: Навч. посібник. Харків: Еспада, 2014. 520с.

Додаткова література:

1. Верба В. Управлінське консультування: світові та регіональні тенденції розвитку. Актуальні проблеми економіки. 2017. №11. С. 21-35.
2. Михасюк І.Р., Мельник А.Ф., Крупка М.І., Залога З.М. Державне регулювання економіки. Львівський національний університет ім. І. Франка. Підручник. Друге видання, виправлене і доповнене. К.: Атіка, Ельга. Н, 2015. 592 с.
3. Рокоча В. Транснаціональні корпорації: Навч. Посібник. К.: Таксон, 2014. 304 с.
4. Драган О. І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти. Монографія. К.: ДАКККіМ, 2017. 160 с.
5. Омеляненко Т. В., Барабась Д. О., Вакуленко А. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2016. 272 с.
6. Піддубний І. О., Піддубна А. І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник Х.: ВД «ІНЖЕК», 2014. 264 с.
7. Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів. К.: Наш формат., 2020. 424 с.
8. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2018. 520 с.
9. Яців І. Б. Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств: монографія. Львів : Український бестселер, 2013. 427с.
10. Артюхова І. В. Конкурентоспроможність фірми: навчально-методичний посібник. Сімферополь: АРІАЛ, 2012. 108 с.
11. Данько Ю. І. Формування системи забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств : монографія. Суми : Університетська книга, 2016. 301 с.
12. Державна програма демонополізації економіки і розвитку конкуренції. URL: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3757-12>.
13. Конкурентоспроможність підприємства : конспект лекцій / Нар. укр. акад. ; [каф. економіки підприємства; авт.-упоряд. О.Є. Басманова]. Харків : вид-во НУА, 2015. 52 с.
14. Николюк О. М. Управління конкурентоспроможністю сільськогосподарського підприємства : теоретико-методологічні основи : монографія. Житомир : вид-во ЖНАЕУ, 2016. 316 с.
15. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-ХІІ (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>.
16. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР

(зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96>.

17. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

18. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.

19. Про ціни і ціноутворення : Закон України від 21.06.2012 р. № 5007-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.

20. Смолін І. В. Конкуренентоспроможність підприємств : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 204 с.

21. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник / С.М. Клименко, О.С. Дуброва, Д.О. Барабась та ін. Київ : КНЕУ, 2006. 527 с.

22. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник [Сіваченко І.Ю., Козак Ю. Г., Логвінова Н. С. та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 312 с.

Інформаційні ресурси

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: www.biblvnad.org.ua.

3. Менеджмент. Бізнес. URL: www.management.com.ua.